

Lier kommune

MELDING

Saksmappe nr: 2018/963	Saksbehandler: Ane J. M. Reinan
----------------------------------	------------------------------------

	Formannskapet	06.12.2018
--	---------------	------------

Etablering av Lier kommunalteknikk KF - implementering av vedtak om konkurranseutsetting av driftsoppgaver

Bakgrunn

Vestviken interkommunale vei, vann og avløpsselskap IKS (Viva IKS) forvalter kommunaltekniske anlegg for vei, vann og avløp i kommunene Lier, Hurum og Røyken. Infrastrukturen knyttet til vann og avløp er kritisk infrastruktur. Viva IKS har et bredt samfunnsansvar for å levere tilstrekkelig mengde trygt drikkevann, bortledning og tilstrekkelig rensing av avløpsvann og for å sikre god fremkommelighet på kommunale veier.

Forvaltningsavtalen Viva IKS har med deltakerkommunene gir selskapet ansvaret for alle oppgaver knyttet til forvaltning, planlegging, utbygging, drift, vedlikehold, investering, rehabilitering, beredskap, rådgivning, arkiv, saksbehandling, budsjett, regnskap, rapportering og kunde- og publikumskontakt, innenfor vei, vann og avløp.

Senest 1. januar 2020 skal de tjenestene Viva IKS i dag leverer til Lier-samfunnet, leveres av det nyetablerte foretaket Lier kommunalteknikk KF (LKKF). Kommunestyret vedtok 23. oktober 2018, sak 94/2018, at driftsoppgavene i størst mulig grad skal konkurranseutsettes, jf. vedtakets punkt 2.13. Vedtakets punkt 2.13 lyder som følger:

«Driftsoppgavene skal i størst mulig grad konkurranseutsettes for å sikre en mest mulig rendyrket bestiller/utfører-modell når VIVA IKS er avviklet. Konkurranseutsetting iverksettes senest 31.12.19. Forvaltningsoppgavene konkurranseutsettes ikke».

Rådmannen har vurdert hvordan vedtaket kan implementeres og har i den forbindelse sett på følgende:

1. Forvaltningsoppgaver i Viva IKS og i LKKF.
2. Driftsoppgaver i Viva IKS og hvilke av disse som pr. i dag er konkurranseutsatt.
3. Driftsoppgaver som fra 1. januar 2020 kan konkurranseutsettes av LKKF uten større risiko.
4. Øvrige driftsoppgaver som kan konkurranseutsettes av LKKF på senere tidspunkt.
5. Tidsplan for gjennomføring av punkt 4.

1. FORVALTNINGSOPPGAVER I VIVA IKS OG I LKKF

Begrepet «forvaltning» brukes tilsvarende som i Rambøll-rapporten som var vedlegg i sak 94/2018. I tillegg er driftsoppgaver i Viva IKS beskrevet i «Strategi for organisering og omstilling av Driftsavdelingen i VIVA IKS 2016-2019 – Rapport med anbefalinger februar 2016», jfr. vedlegg 1. Følgende oppgaver anses derfor å være forvaltningsoppgaver innen vei, vann og avløp i LKKF:

- Planlegging og prioriteringer, saksbehandling, hovedplanarbeid, oppfølging av myndighetspålagte oppgaver, oppfølging av private tilkoblinger, sanitærabonnement, vannmåler, VA-kart, lekkasjeoppfølging, vannmåleravlesing, terminfakturering, årsoppgjør-VA, forsikringssaker/regresskrav, klagebehandling sanitærsøknader, klagebehandling økonomi, «gratispassasjerer», pålegg om utbedring, pålegg om tilknytning, Komtek, Infoland, arkiv sentralbord, Gemini varsling, fjernavlesing, vannmålere, kundetilfredshet, prosjekter, FDV dokumentasjon, gravemeldinger, dispensasjon vegloven, miljø, samordning av planer, planarbeid, bestillinger, prosjekteierstyring og rapportering.

2. DRIFTSOPPGAVER I VIVA IKS OG HVILKE AV DISSE SOM ER KONKURRANSEUTSATT

Driftsoppgaver skal i størst mulig grad konkurranseutsettes av LKKF innen 31. desember 2019, jf. sak 94/2018, vedtakets pkt. 2.13.

I tabellen under er driftsoppgavene i Viva IKS oppstilt. Av tabellen fremgår hvilke oppgaver som er *konkurranseutsatt*, *delvis konkurranseutsatt* og *egenregi*. Listen gir ikke en uttømmende oversikt over alle driftsoppgaver, men er et forsøk på å fremstille hovedoppgavene.

DRIFTSOPPGAVER		
Installasjon, utskifting og drift av vannmålere	Grønn	Konkurranseutsatt
Driftsoppgaver knyttet til investeringsprosjekter		
Laboratorietjenester – testing av vannprøver	Blå	Delvis konkurranseutsatt
Vedlikehold i forhold til årsplan vei, vann og avløp		
Vedlikeholdsprosjekter av mindre anlegg	Gul	Egenregi
Drift og vedlikehold av dammer		
Trykkøkningsstasjoner – drift og vedlikehold		
Reduksjonsventiler – drift og vedlikehold		
Lekkasjesøk – systematisk leting og påvisning av lekkasjer		
Lekkasjereparasjoner		
Vintervedlikehold vei – brøyting, strøing og salting		
Graving tilknyttet lekkasjereparasjoner		
Små anlegg for kommunene – parkering, lekeplasser og annet		
Suge og spylebiltjenester – septik, sandfang og slam		
Vedlikehold av biler og anleggsmaskiner.		
Prøvetaking drikkevann, renseanlegg og vassdrag		

Trasésøk
Sommervedlikehold vei – grøfting, feiing, kantklipping, asfaltlapping og annet
Drift av renseanlegg
Beredskap vann og avløp – lekkasjer, kloakkstopp, flom, strømbrudd 24/7
Drift av pumpestasjoner avløp
Drift og renhold avløpsnett
Drift av vannledningsnett
Vannavslag – stenge og åpne for vannforsyning i forbindelse med arbeid
Beredskap vei – brøyting, flom overvann mv. 24/7

Som tabellen viser er mange driftsoppgaver i Viva IKS konkurranseutsatt, helt eller delvis.

Selskapet har i dag 71 rammeavtaler og omtrent tusen leverandører. Avviklingsstyret jobber nå med å etablere en oversikt over samtlige avtaler og leverandører. Videre skal arbeidsgrupper under avviklingsstyret vurdere hvilke avtaler som kan videreføres til LKKF som avtalepart, og hvilke som må inngå i ny anbudsprosess i henhold lov om offentlige anskaffelser. Nøyaktig hvor mange av avtalene som omfatter tjenester til Lier kommune er pr. i dag ikke avklart, men det antas å være tilnærmet alle.

Det er varierende grad av egenregi i oversikten over delvis konkurranseutsatte oppgaver. Vintervedlikehold av vei drives for eksempel med totalt 14 roder brøyting i Lier. Av disse er 11 konkurranseutsatt, mens 3 drives i egenregi. For strøing er det en tilsvarende fordeling, men der med overvekt av egenregi. Samtidig drives salting fullstendig i egenregi. Bakgrunnen for dette er:

- Hensynet til å opprettholde enkelte funksjoner i selskapet som det av beredskapshensyn har vært lite hensiktsmessig å konkurranseutsette, eksempelvis de tre rodene knyttet til brøyting.
- Oppgaver som ut fra kompleksitet ikke lar seg definere i et oppdrag egnet for anbud.
- Oppgaver hvor det ikke har vært et fungerende marked, og hvor Viva IKS dermed har valgt å ikke konkurranseutsette.

3. DRIFTSOPPGAVER SOM FRA OG MED 1. JANUAR 2020 KAN KONKURRANSEUTSETTES AV LKKF UTEN STØRRE RISIKO

Vedtaket 94/2018 pkt. 2.13 om størst mulig grad av konkurranseutsetting innen 31. desember 2019 krever at det gjennomføres en vurdering av hvilke oppgaver som kan konkurranseutsettes, når dette kan skje og med hvilken risiko.

Fra og med 1. januar 2020 vil alle driftsoppgaver som i dag konkurranseutsettes av Viva IKS, konkurranseutsettes av LKKF; herunder også driftsoppgaver knyttet til investeringsprosjekter, jf. denne meldingens pkt. 2.

Det er en krevende prosess å avvikle Viva IKS samtidig som LKKF skal være operativt pr. 1. januar 2020. Innen 1. januar 2020 skal alle 71 rammeavtaler gjennomgås og alle driftsoppgaver som er konkurranseutsatt i Viva IKS skal være konkurranseutsatt av LKKF. Arbeidet med vurdering, eventuell videreføring eller ny konkurranseutsetting av disse

kontraktene er igangsatt. Arbeidet er særdeles omfattende, komplekst og går parallelt med forhandlinger om fordeling av utstyr og materiell mellom Lier kommune og nye Asker. I tillegg skal Viva IKS gjennomføre en virksomhetsoverdragelse av medarbeidere til Lier kommune og nye Asker i henhold til avtale inngått mellom de to kommunene.

LKKF må vurdere hvilket materiell og maskiner som må anskaffes eller leases, gjennomføre eventuelle anbudsprosesser, integrere medarbeidere i ny organisasjon, eventuelt gjennomføre eksterne rekrutteringsprosesser, mv. Overgangen mellom Viva IKS og LKKF skjer i tillegg midt i vintersesongen hvor det er kritisk at driftsoppgavene løses effektivt.

På bakgrunn av ovennevnte vurderes konkurranseutsetting, utover de tjenester som allerede er konkurranseutsatt i dagens Viva IKS, å være svært risikofylt. Rådmannen viser også til følgende risikomomenter ved å iverksette en større konkurranseutsetting med virkning fra 1. januar 2020:

- Det er ikke tilstrekkelig innkjøpskapasitet, hverken i LKKF, Lier kommune eller hos ekstern leverandør. Viva IKS har heller ikke kapasitet til å støtte Lier kommune i dette arbeidet i 2019. Lier kommune har kun én innkjøper. Daglig leder i LKKF tiltrer heller ikke før 1. februar 2019.
- Gjennomføring av planlagte investeringer kan få betydning for hvordan konkurranser bør lyses ut. Hovedplaner for vei, vann og avløp beskriver flere store investeringer som er nødvendige i Lier kommune i årene fremover. Driftsoppgaver knyttet til større investeringer konkurranseutsettes imidlertid normalt fullt ut, jf. tabellen over.
- Hensynet til beredskap tilsier at konkurranseutsetting avvortes. Vann- og avløpssystemet er kritisk infrastruktur. Dersom tjenestene svikter er det i utgangspunktet ingen overlappende systemer for innbyggere og næringsliv. Behovet for robuste løsninger og god beredskap på området er med andre ord stort.
- Det er avgjørende å tiltrekke nøkkelkompetanse til LKKF. Lier kommune er avhengig av å ha kompetente personer med kjennskap til anleggene våre på plass 1. januar 2020.
- Markedet bør vurderes før nye oppdrag legges ut på anbud. Dette for å unngå at Lier kommune legger ut anbudskonkurranser på områder hvor det ikke er et fungerende marked.

4. ØVRIGE DRIFTSOPPGAVER SOM KAN KONKURRANSEUTSETTES PÅ ET SENERE TIDSPUNKT

Rådmannen viser til at det med en noe lengre tidshorisont er realistisk å konkurranseutsette ytterligere driftsoppgaver.

Fra rapporten «*Strategi for organisering og omstilling av Driftsavdelingen i Viva IKS 2016-2019 – Rapport med anbefalinger februar 2016*», jf. vedlegg 1, nevnes følgende:

- Det vil på veiområdet være mulig å konkurranseutsette flere oppgaver. Dette gjelder blant annet sommervedlikehold vei og større deler av vintervedlikeholdet av vei.

- Det er mer begrensede muligheter for økt markedsproduksjon på området vann og avløp, særlig på grunn av beredskap og manglende leverandører på markedet.
- Konklusjonen er at konkurranseutsetting først er mulig dersom Viva IKS bygger opp innkjøpskapasitet som bestillerorganisasjon.

Kapasiteten til å gjennomføre innkjøpsprosesser er ikke økt etter at ovennevnte rapport ble utarbeidet. Det er også behov for en grundigere utredning av om det er mulig å konkurranseutsette alle driftsoppgaver, eller om noen skal holdes i egenregi. En slik vurdering må gjøres på bakgrunn av om det finnes et fungerende marked for de oppgaver man ønsker å få løst. En annen viktig faktor kan være lokalkunnskap.

5. TIDSPLAN FOR GJENNOMFØRING AV PUNKT 4

Rådmannen legger til grunn at det i løpet av prosessen for avvikling av Viva IKS og etablering av LKKF, kan igangsettes utredning av om videre konkurranseutsetting er mulig.

Som nevnt er vei et område hvor det kan være mulig å konkurranseutsette flere oppgaver, blant annet sommervedlikehold og større deler av vintervedlikeholdet. Rådmannen vil be LKKF om å igangsette utredning av dette senest i løpet av 2020. For de øvrige driftsoppgavene vil rådmannen be LKKF om å igangsette dette arbeidet å utrede konkurranseutsetting senest i løpet av 2021.

Vedlegg

1. Strategi for organisering og omstilling av Driftsavdelingen i Viva IKS 2016 - 2019